

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

CENTRUM HYGIENY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Národní referenční centrum pro pitnou vodu

Šrobárova 48, 10042 Praha 10

Tel. 267081111, Fax: 267082271, E-mail: voda@szu.cz

Zn.: CHŽP-660/2003

V Praze dne 11.12.2003

Věc: metodické doporučení Státního zdravotního ústavu – Národního referenčního centra (NRC) pro pitnou vodu k obsahu provozních řádů pro zásobování pitnou vodou

Podle novely zákona o ochraně veřejného zdraví (zákon č. 258/2000 Sb. ve znění zákona č. 274/2003 Sb.), platné od 1.10.2003, jsou osoby uvedené v § 3 odst. 2 tohoto zákona povinny vypracovat provozní řád. Provozní řád musí tyto osoby zpracovat a předložit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví ke schválení nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tedy do 31.3.2004.

Tato povinnost se vztahuje na všechny osoby uvedené v § 3 odst. 2 zákona č. 258/2000 Sb. v platném znění, tedy na:

- provozovatele vodovodů pro veřejnou potřebu,
- vlastníky vodovodů pro veřejnou potřebu, kteří jsou nositelem práv a povinností provozovatele,
- osoby, které zajišťují náhradní zásobování pitnou vodou,
- osoby, které vyrábějí pitnou vodu z individuálního zdroje jako součást své podnikatelské činnosti, pro jejíž výkon musí být používána pitná voda,
- osoby, které dodávají pitnou vodu pro veřejnou potřebu.

Za osobu, která dodává pitnou vodu pro veřejnou potřebu, se považuje:

- a) vlastník, a není-li provozovatelem, pak provozovatel vodovodu, u něhož je průměrná denní produkce menší než 10 m³, nebo počet fyzických osob trvale využívajících vodovod je menší než 50, pokud vodovod provozuje jako součást své podnikatelské činnosti nebo jako součást jiné činnosti právnické osoby,
- b) osoba dodávající pitnou vodu jako součást své podnikatelské činnosti nebo jiné činnosti právnické osoby z výdejních automatů, akumulčních nádrží, ve vzdušných, vodních a pozemních dopravních prostředcích,
- c) vlastník nebo provozovatel veřejné studny, která byla označena jako zdroj pitné vody,
- d) osoba zásobující pitnou vodou z individuálního zdroje veřejné objekty (například školy, zdravotnická zařízení)

Povinnost vypracovat provozní řád je uvedena v § 4 odst. 3 citovaného zákona.

V tomto odstavci je rovněž uvedeno, co musí takový provozní řád minimálně obsahovat:

místa odběru surové, popřípadě pitné vody, základní údaje o technologii úpravy vody a používaných chemických přípravcích, podmínky údržby, plán kontrol provozu a technického stavu vodovodu nebo jiného zařízení pro dodávku pitné vody, místa odběru vzorků pitné vody, rozsah a četnost kontrol a počet zásobovaných osob.

Účelem provozního řádu podle zákona o ochraně veřejného zdraví je popis a posouzení celého systému či zařízení zásobování pitnou vodou, zvláště jeho rizikových míst z hlediska možné kontaminace vody, které má sloužit k zabezpečení stálé a vyhovující jakosti pitné vody. Tím se tento provozní řád poněkud odlišuje od provozního řádu, který musí provozovatel vodovodu zpracovat podle vodního zákona (Vyhláška MZe č. 195/2002 Sb., o

náležitostech manipulačních řádů a provozních řádů vodních děl) nebo který je popsán v technické normě (TNV 75 5950 Provozní řád vodovodu), i když některá ustanovení jsou společná či podobná.

Protože minimální náležitosti provozního řádu uvedené v zákoně (viz výše) nemohou postihnout všechna v úvahu připadající hygienická rizika, jako pomůcku pro zpracovatele i schvalovatele řádů vydává Státní zdravotní ústav toto doporučení na obsah provozního řádu vodovodu.

Doporučený obsah provozního řádu vodovodu

1. **Základní údaje včetně identifikace¹ provozovatele vodovodu** – vlastník a provozovatel vodovodu, odpovědné osoby za provoz, licence k provozování, IČO (pokud bylo přiděleno), komunikační spojení na odpovědné osoby při mimořádných situacích; počet zásobovaných obyvatel a klíčové zásobované objekty. Způsob vedení evidence (o provozu úpravny, o zásazích v síti, kontrolách apod.).
2. **Vodní zdroje** – hydrogeologická charakteristika, vydatnost, ochranná pásma, rizikové objekty a činnosti v zájmovém území zdroje, jímací objekty a jejich ochrana, možné havárie a poruchy
 - systém ochrany a včasného varování – sledování stavu rizikových objektů a rizikových činností v zájmovém území zdroje, režim obhospodařování pozemků, používání pesticidů, likvidace odpadů apod.
 - zajištění ochrany jímacích objektů – opatření při mimořádné situaci
 - plánek s umístěním zdroje (zdrojů), ochranného pásma a případných rizikových objektů v pásmu.
3. **Kvalita surové vody** – vyhodnocení dlouhodobého vývoje kvality vody, určení problémových ukazatelů a obvyklého pásma (rozmezí) jejich hodnot, systém sledování a kontroly jakosti surové vody
 - opatření při zjištění zhoršené kvality vody
 - opatření při snížení vydatnosti zdrojů.
4. **Technologie úpravy vody** – popis technologie, používané chemické přípravky včetně obvyklé a maximální dávky, účinnost úpravy, určení problémových kroků úpravy a problémových ukazatelů, možné havárie a poruchy, jakost upravené vody, systém provozní kontroly a kontroly jakosti upravené vody,
 - opatření při mimořádné situaci včetně systému informace zásobovaných obyvatel.
5. **Akumulace a vodovodní síť** – popis zařízení s plánkem sítě a vodojemů (provozní schéma), použité materiály přicházející do styku s pitnou vodou, stav poruchovosti, systém údržby a kontroly technického stavu zařízení, možné havárie a poruchy, způsob zabezpečení vodojemů proti vniknutí (cizích osob) a vzdušné (či jiné) kontaminaci včetně způsobu kontroly; provozní údržba sítě (četnost odkalování apod.), určení problémových ukazatelů jakosti vody z hlediska vlivu distribuční sítě, systém provozní kontroly jakosti dodávané vody, místa odběru vzorků a způsob jejich určení, četnost a rozsah kontroly kvality vody v síti a u spotřebitele

¹ Vyhláška MZe č. 195/2002 Sb., § 1 písmeno d).

- opatření při mimořádné situaci včetně systému informace zásobovaných obyvatel
- opatření při nutnosti náhradního zásobování obyvatel.

Při zpracování provozních řádů pro zásobování pitnou vodou z individuálních zdrojů se přihlédne k výše uvedenému doporučení pro vodovody přiměřeně k danému způsobu zásobování.

Zpracovali: MUDr. Bohumil Havel, KHS Pardubice; MUDr. F.Kožíšek, SZÚ Praha

MUDr. František Kožíšek, CSc.
vedoucí Národního referenčního centra pro pitnou vodu